

Tartu Maarja Kooli arengukava 2025-2029

Tartu 2024

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	3
1. Tartu Maarja Kooli toimimine	3
1.1 Kooli väärtused	3
1.2 Õpilased	4
1.3 Töötajad	4
1.4 Õppe- ja kasvatustöö	5
1.5 Kooli tööd toetav keskkond	6
1.6 Taristu	7
1.7 Koondhinnang kooli olukorrale, sellest tulenevad kesksed strateegilised arengusuunad	7
2. Kooli missioon ja visioon	10
2.1 Missioon	10
2.2 Visioon	10
3. Kooli arendustegevuse tegevuskava 2024-2029	10
4. Arengukava seire ja ajakohastamine	15

Sissejuhatus

Tartu Maarja Kooli (edaspidi TMK) arengukava aastateks 2025-2029 on dokument, mis määrab kooli arengu põhisuunad. Arengukava koostamisel lähtuti integreeritud ja terviklikust lähenemisest, milles kesksel kohal on laste huvid.

TMK tegevus algas 1991. aastal päevakeskuse loomisega. Täna saavad lapsed alustada oma haridusteed lasteaiast ja jätkata õpinguid põhikooli (11 aastat koos pikendatud õppega) lõpetamiseni, mille järel on võimalik kasutada soovi korral veel ühte lisaõppe aastat. TMKs õpetatakse Tartu linna lapsi, kes õpivad Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (edaspidi PLRÕK) alusel toimetuleku- või hooldusõppe tasemel. Õppijatele on tagatud võimetekohane õpe ja õpilase vajadustest lähtuvad tugiteenused kvalifitseeritud õpetajate, abiõpetajate, tugispetsialistide ja teiste kooli töötajate koostöös.

Kooli arengukava koostamine toimus demokraatliku protsessina, mille läbiviimist koordineeris välise nõustaja juhtimisel kolleegiumi töörühm, kelle ülesandeks oli arengukava koostamise protsessi toetamine, erinevate valdkondade ja valdkonnaülest eesmärkide püstitamine ning tegevustele sisendi andmine. Arengukava väljatöötamisel osales kogu koolipere, kellega viidi läbi kolm seminari. Kooli varasema arengukavaga võrreldes uuendati statistikat, viidi läbi kehtiva arengukava täitmise seire, arutati kooli väärtusi, ülesandeid ja nende lahendusi, seati eesmärged ja sõnastati nende saavutamiseks vajalikke tegevusi. Koostati eesmärkide täitmise kohta seire mõõdikud.

Arengukava koostamisel tugineti koolis kehtivatele dokumentidele, sisehindamise tulemustele ja seminaride käigus kogutud materjalidele. Arengukava tarvis koguti sisendit ka lastevanematelt, kellega viidi läbi rahulolu küsitlus ja fookusgrupp.

Arengukava koosneb sissejuhatusest, viiest peatükist ja kasutatud materjalide loetelust.

Arengukava koostajad tänavad kõiki, kes panustasid oma teadmiste, oskuse ja ajaga ning esitasid ettepanekuid Tartu Maarja Kooli jätkusuutlikuks ja sihitatud arenguks. Tänu kõigile, kes leidsid võimaluse anda panus kooli arengukava koostamisse.

1. Tartu Maarja Kooli toimimine

TMK on Tartu Linnavalitsuse hallatav munitsipaalkool, kus õpivad toimetuleku- ja hooldusõppe õpilased. Koolis tegutsevad lasteaed ja põhikool on erituge vajavatele lastele ja õpilastele, andes õppimisvõimaluse mõõduka, raske ja sügava intellektipuude ning liitpuudega lastele ja noortele kuni täiskasvanuks saamiseni.

1.1 Kooli väärtused

Kooli tegevuse keskmes on inimese areng ja õppijate toetamine nende toimetulekuks elus. Õpetajad ja tugispetsialistid rakendavad oma töös waldorf- ja eripedagoogikast lähtuvaid teadmisi ja oskusi. Need valdkonnad on prioriteetsed ka töötajate enesearengus ja täiendusõppes osalemisel. TMK õppekava lähtub lapse ja nooruki arenguetappidega kaasnevatest teemadest õppeplaanis ning põhilistest oskustest ja teadmistest, mille poole õpetamisel püüeldakse. Õpilase vanusele ja arengutasemele vastava õppesisu ja -metoodika abil luuakse lapse arenguks võimalikult toetav

keskkond. Õpetajate ja õpilaste töö tulemuslikkuse tagavad head suhted ja koostöö õpilaste, lapsevanemate ning kolleegidega. Kool kannab endas ideaali olla eelkõige vaimne institutsioon, kus töötavad valikuvabadust ja loominguilisust väärtustavad asjatundlikud õpetajad. Kooli õppe- ja kasvatustöös järgitakse järgmisi väärtusi:

- Vabadus ja loominguilisus. Lapsele võimaldatakse oma arengukeskkonnas tajuda vabadust ja loominguilisust, neile lähenetakse individuaalselt. Loomingu- ja tegutsemisvabadust kasutades rakendab õpetaja oma parimaid teadmisi ja oskusi, vastutab oma tegevuse eest ja inspireerib kolleege. Loomingulised tegevused toetavad õppimist ja eneseväljendusoskust. Ilus ja harmooniline ümbrus mõjub teraapiliselt.
- Toetav keskkond lapsele. Õppijast lähtudes luuakse talle võimalikult turvaline ja sobiv õpikeskkond. Õpetaja on laste õpirännaku saatja, toetaja, innustaja ja partner õpiprotsessis. Õpetaja roll on kuulata ja toetada laste kujutlusvõimet – ta jagab oma kogemust, töötab koos lastega, aitab küsida küsimusi ja jagada õpitud.
- Lapse areng. Keskpunktis on laps – uurime, vaatleme, püüame last mõista, sellest lähtudes leiame pedagoogilised ja teraapilised vahendid. Õpetaja märkab lapse individuaalseid iseärasusi seda enam, mida enam ta end arendab ja koolitab. Õppetööd läbib kunstiline element. Esitleme laste (kunsti)töid. Hästi ettevalmistatud üritused on aasta sõlmpunktid meie koolis.
- Usaldus ja järjepidevus. Inimestena oleme võrdsed, kuigi erinevad. Suhtume lastesse, iseendasse ja kolleegidesse hoolivalt, lugupidavalt ja hinnanguvabalt. Usaldame kolleege ja nende valitud meetodeid. Üheskoos tegutsedes juhindume aususest ja tõemeelest. Püüame leida parima lahenduse, toetudes erinevatele seisukohtadele ja tagades kooli toimimise järjepidevuse. Lapsevanemad on kooli aktiivsed partnerid.
- Töötajate areng ja heaolu. Õpetaja vastutab oma professionaalse arengu eest. Kooliperele toimuvad erinevad seminarid, koolitused ja ühisüritused. Osaletakse aktiivselt võrgustikupõhises koostöös asjakohaste organisatsioonidega.

1.2 Õpilased

Kooli lasteaia osas õpib kaheksa last kahes erirühmas (pervasiivsete arenguhäiretega laste rühm ja liitpuudega laste rühm) ja põhikoolis 73 last, kokku 81 last vanuses 3-20 aastat. Viimase viie aasta jooksul on laste arv koolis kasvanud - 2018/2019 õppeaastal oli koolis 70 last, neist kuus lasteaia. Kõigist kooli õpilastest 49 (67,1%) elab Tartu linnas, neist neli perekodus Käopesa, 24 (32,8%) on Tartu maakonnast, kellest 11 kasutab õpilaskodu teenust. Kuigi laste arv koolis tõenäoliselt jääb tulevikus samaks, kasvab Tartust pärit laste osakaal.

57 õpilast õpib toimetulekuõppel ja 16 hooldusõppel. Esineb tähenduslikku käitumist (käitumisprobleeme). Õpilastel võib puududa ohutunne, nad vajavad pidevat tähelepanu, hoolitsust ning abi, et igapäevase eluga toime tulla. Ükskõik, millise erivajadusega laps ka ei oleks, on tal säilinud vajadus suhtlemise, mängu ja õpingukaaslaste järele. Üheeaaliste õpilaste koosõpetamine võimaldab eakohaste õppeteemade ja suhtlusviisi valikut. Samuti õpivad õpilased aktsepteerima üksteise erinevusi ja suhtlema erinevate inimestega.

1.3 Töötajad

Koolis töötab 71 inimest, sh 11 klassiõpetajat, 10 aineõpetaja, 15 abiõpetajat, 4 lasteaiaõpetajat, 2 lasteaiaõpetaja abi, 10 pikapäevarühma kasvatajat (koormusega 0,2-0,75). Tugispetsialistidest on tööl kaks psühholoogi (1,5 ametikohta), kolm eripedagoogi (2,4 ametikohta) ja kaks HEVKOt (koolis 0,5

ja lasteaias 0.4 ametikohta). Lisaks kuuluvad kooli personali hulka sekretär, administraator, kokk ja bussijuht.

Tartu Maarja Kooli personali vanuselist koosseisu iseloomustab järgnev tabel.

Kuni 30	31-45	46-60	60+	Kokku
Pedagoogiline personal				
2 (4,3%)	16 (34,0%)	21 (44,7%)	8 (17,0%)	47 (100%)
Tugistruktuur				
4 (18,1%)	4 (18,1%)	6 (27,2%)	8 (36,4%)	22 (100%)
Juhtkond				
		2 (100%)		2 (100%)

Kooli pedagoogilise personali keskmine vanus on 51 eluaastat. Töötajate vanuseline koosseis viitab vajadusele pöörata tähelepanu järelkasvule.

Oluline on tagada, et õppepersonal vastab kvalifikatsiooninõuetele. Kuigi koolis töötavad kõrge professionaalse ettevalmistusega pedagoogid, ei oma kõik õpetajad kvalifikatsioonile vastavat haridust. Koolis töötab 32 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on esitatud seadusest tulenevad nõuded. Nõutav kvalifikatsioon on 20 (62 %) töötajal, mistõttu kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal koolis pole piisav. Magistrikraadiga õpetajaid on 14. Pedagoogide ja õpilaste suhtarv koolis on 1:1,7. Oluline on jätkata teadliku personali arendusega, et saavutada olukord, kus kõigile pedagoogidel ja tugitöötajatel oleks kehtestatud nõuetele vastav kvalifikatsioon.

Õpetajate oskuste parandamiseks korraldatakse koolis täiendõpet ravipedagoogika ja sotsiaalteraapia vallas. Kursusi viivad läbi tunnustatud ravipedagoogika õppejõud kodu- ja välismaalt. Kool aitab läbi viia rahvusvahelisi ravipedagoogika konverentse.

1.4 Õppe- ja kasvatustöö

TMK-s saab alustada haridusteed lasteaias, jätkata 11 õppeaastat põhikoolis ning taotleda 1 lisa-aastat, et lapsed saaksid omandatud oskusi kinnistada ja neid rakendada pärast kooli lõpetamist. Klassid moodustatakse samasse vanusegruppi kuuluvatest lastest. Klassiõpetaja on ühe ja sama klassiga võimaluse korral üheksa õppeaastat. Õppetöös rakendatakse nii eripedagoogika kui ravipedagoogika parimaid praktikaid. Koolis rakendatava ravipedagoogika eesmärgiks on lapse arengu toetamine ja tasakaalustamine läbi erinevate pedagoogiliste ja teraapiliste tegevuste.

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks laiemalt on arendada isiksust, kes on võimeline tunnetama end ühiskonna liikmena, oma rahva ja riigi kodanikuna. Kitsam eesmärk on, et noor õpiks oma võimete piires toime tulema igapäevase eluga kodus, teenindusasutustes (poes, tänaval, juuksuris, arsti vastuvõtul jne), suudaks osa võtta ühiskondlikest üritustest (käia teatris, kontsertidel) ning saaks juhendamisel ja juhendaja hoole all hakkama lihtsamate, võimetekohaste töödega.

Selle saavutamiseks koostatakse igale lapsele individuaalne õppekava (IÖK), mille koostamist ja rakendamist toetab iganädalane teraapiakoosolek õpetajate, tugispetsialistide ja meditsiinitöötaja osavõtul. Ühiste arutelude käigus püütakse leida uusi lahendeid individuaalseks õppetöoks. Igal õppeaastal vaadatakse IÖKd üle ja vajadusel viiakse nendesse muudatused. Igapäevase õppetöö kajastamiseks kasutab kool e-päevikurakendust Studium. Õppeaasta lõpus antakse õpilasele kokkuvõttev sõnaline klassitunnistus, mille koostab klassiõpetaja.

Kooli lasteaial on tegevuskava ja igal rühmal päevakava, mille koostamisel arvestatakse koolieelse lasteasutuse riiklikku õppekava, lasteasutuse õppekava, laste vanust, arenguvajadusi ning Lõuna-Eesti ja Tartu kultuurilist omapära ja rahvatraditsioone.

Lasteaed on liitunud e-keskkonnaga ELIIS, mis pakub lasteaedadele innovaatilisi ja digitaalseid lahendusi õppetöö mugavamaks korraldamiseks. Süsteem võimaldab lapsevanemal kaasa rääkida rühma tegemistes, olla kursis oma lapse ning kooli/lasteaia tegemistega, vaadata pilte toimunud üritustest ja olla otsekontaktis õpetajatega.

1.5 Kooli tööd toetav keskkond

Kooli tegevust toetab üheks aastaks valitav hoolekogu - mille koosseisus on 11 liiget. Hoolekogu püüab kaasa aidata õppekeskkonna parandamisele ning kooliümbruse liikluskorralduse ohutumaks muutmisele. Oluliseks peetakse lapsevanemate tagasiside andmist kooli juhtkonnale, samuti vajadusel lapsevanemate ja kooli vahel tekkinud probleemidele lahenduste otsimist.

2024. a kevadel viidi sisehindamise raames läbi töötajate ja lapsevanemate rahuloluküsitlused. Lastevanemate vastustes toodi positiivsena välja õpetajate sõbralikkus, tihe suhtlus kooli ja vanemate vahel, samuti kooli rahulik keskkond ja kokkuhoidev meeskond. Murekohtadena tuli esile ruumikitsikus ja tugispetsialistide vähesus.

Tartu Maarja Kooli juhtivateks organiteks on õppenõukogu ja kolleegium. Lisaks toetab kooli tegevust samal territooriumil tegutsev MTÜ Tartu Maarja Tugikeskus, mis pakub õpilastele õpilaskodu- ja rehabilitatsiooni teenuseid ning õppetöö välisel ajal lapsehoiuteenust ning rehabilitatsioonilaagreid.

Koolis tegutsevad pikapäevarühmad. Õpilane võetakse pikapäevarühma nimekirja üldjuhul üheks õppeaastaks. Pikapäevarühmas osalemise võimalust pakutakse kuni 40 lapsele.

Kooliõe teenust pakub Tartu Koolitervishoiu OÜ.

Koolis on loodud kompetentsikeskus, mille esmaseks ülesandeks on kooli või lasteaeda õppekohta taotleva lapse õpitase ja õpivajaduse kaardistamine, lapsele võimete kohase õpikeskkonna ja õppevormi ning õpilasele jõukohase õppe- ja kasvatusmeetodite soovitamise. Kompetentsikeskus korraldab soovijatele koolituse valdkonnaga seotud teemadel. Nõustamisi ja koolitusi viivad läbi kooli õpetajad ja tugispetsialistid.

Laste elukvaliteedi ja laste õppimisvõimaluste parendamiseks, kooli personali koolitusvõimaluste toetamiseks ning koostööks rahvusvaheliste ühenduste ja organisatsioonidega toetab kooli MTÜ Maarja Kooli Lastevanemate Ühendus.

Kool on praktikabaasiks Tartu Ülikooli sotsiaaltöö, meditsiini- ja eripedagoogika erialade üliõpilastele. Pikaajalised sidemed on koolil ka Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, Tallinna Ülikooli ja Tartu Waldorfgümnaasiumi, Tartu Herbert Masingu Kooli ja Pärlil Kooliga. Viimastega koos toimuvad näiteks ühised koolitused.

Tartu Maarja Kooli sõpruskoolid on Marjatta–Koulu Helsingis ja Esseni Vaba Waldorfkooli juures tegutsev kool Heliand-Zweig Saksamaal. Nimetatud koolide õpetajatega on toimunud vastastikused külaskäigud eesmärgiga vahetada teadmisi, jagada erinevaid praktikaid ja õppida teineteise

kogemustest. Ravipedagoogilise koolina püüab Tartu Maarja Kool luua sidemeid ka teiste Euroopas asuvate samalaadsete asutustega, mille suunav rahvusvaheline organ on Goetheanum Dornachis, Šveitsis.

1.6 Taristu

Tartu Maarja Kooli õppetegevus toimub kolmes hoones - mõisahoones, klassikorpuses ja tugikeskuse hoones. Mõisahoones asuvad administratsiooni tööruumid, pervasiivse arenguhäirega lastele suunatud lasteaia rühm, klassiruumid ja õppetöökajad pikendatud õppe ja lisa-aasta õpilastele. Klassikorpuses asuvad klassiruumid esimese kuni üheksanda klassi õpilastele, loovainete klassid, tööruumid tugispetsialistidele ning õpetajatele, kooli köök ja söögisaal ning lasteaia rühm liitpuuetega lastele. Samades ruumides tegutseb pärastlõunasel ajal pikapäevarühm. Tugikeskuse hoonest suuremat osa kasutab MTÜ Tartu Maarja Tugikeskus, kes pakub rehabilitatsiooni, õpilaskodu ja lapsehoiu teenust. Tartu Maarja Kooli kasutada on kaks esimese korruse ruumi, milles asuvad savi- ja vaibatöökoda.

Kuna õpilaste arv koolis on pidevalt kasvanud ja kooli tulevate laste puuded on järjest keerulisemad, on mõisahoones ja klassikorpuses jäänud kooli vajadustele kitsaks. Koolis õpivad integreeritult ja kaasatult ühes klassis toimetuleku- ja hooldusõppe õpilased. Kool vajab eraldi õpperuume selleks, et oleks võimalik moodustada erineva taseme õppegrupe. Täielikult on puudu võimla. Kehalise kasvatus tunde viiakse läbi õues või kooli saalis. Viimasesse avanevad kolme klassi ukсед ning osa saalist on kasutatav kahte maja tiiba ühendava koridorina. Keerulises olukorras on lasteaia rühmad, mis asuvad erinevates hoonetes ja selleks mitte sihipäraselt kohandatud ruumides. Eriti keerulises olukorras on pervasiivsete arenguhäiretega laste rühm, mis asub mõisamaja teise korruse katusealustes ruumides, kus lisaks ruumpuudusele kimbutab suvel kuum ja talvel külm. Samuti on keeruline ligipääs rühma ruumidele (sinna viib trepp läbi ühe käsitööklassi).

Eelnevast tulenevalt on koolil vaja olemasolevaid ruume kaasajastada ning lisaruume juurdeehituse näol või ideaalis eraldi kogukonnakeskuse hoonet, mis avardaks sportimisvõimalusi ja võimaldaks luua ruume erinevate tugimeetmete rakendamiseks.

1.7 Koondhinnang kooli olukorrale, sellest tulenevad kesksed strateegilised arengusuunad

Kooli toimekeskkonnale koondhinnangu andmiseks viidi arengukava koostamise protsessis kooliperega läbi SWOT-analüüs. Selle käigus määratleti kooli tugevused ja nõrkused ning väliskeskkonnast tulenevad võimalused ja ohud.

Tugevused:

- Õppe keskmes on õppija - tema vaimne, emotsionaalne ja füüsiline areng.
- Lapsed tahavad koolis olla - toetav, mitmekesine ja turvaline õpikeskkond, kooli hea maine.
- Asjatundlik ja kogunud personal, loominguvabadus ja õpetajate loomingulisus; ravi-, waldorf- ja eripedagoogikast lähtumine.
- Kooli kollegiaalne juhtimine.
- Koolis viiakse regulaarselt läbi sisehindamisi ning lastevanemate ja töötajate rahulolu küsitlusi, mille tulemusi kasutatakse kooli arengu kavandamisel.
- Õppijat toetavad tugistruktuurid (tugispetsialistid, huviringid, kompetentsikeskus jt).
- Õppijatega tugevalt seotud lastevanemad, kooli toetav kogukond.
- Koostöö ja partnerlus, osalemine haridusvõrgustikes ning siseriiklikes ja rahvusvahelistes projektides. Kool on üliõpilaste praktikabaas ja tuntud sama spetsiifika õppeasutuste hulgas.

Nõrkused:

- Osade õppe- ja kasvatustööajate kvalifikatsiooninõuetele mittevastavus, spetsialistide puudus (logopeedid).
- Õpetajaskonna vananemine ja kohatine väsimus, napp järelkasvu perspektiiv.
- Kooli füüsiline keskkond on osalt vananenud: ruumikitsikus, funktsionaalsusnõuetele mittevastavus.
- Kollegiaalsest juhtimisest tulenev vastutuse hajuvus.
- Investeeringute nappus töö- ja õpikeskkonna parendamiseks.
- Kooli õueala kasutamise korraldus, ala vajab korrastamist.

Võimalused:

- Kaasarääkimine erivajadustega laste hariduse, teraapia ja tervise edendamise korraldamises ja seadusloomes.
- Riigieelarveliste õppekohtade kasv koolile vajalikel erialadel spetsialistide tarvis, töötajate täiendkoolituse võimaluste laienemine (mikroraadid jms).
- Rahastusvõimalused: Tartu Linnavalitsuse toetus ja tugi, projektitaotlused, sponsoortoetused ja kaasrahastamine.
- Kooli koostöö Tartu Linnavalitsuse sotsiaaltöötajatega.
- Teiste organisatsioonide (SA Maarja Küla, raamatukogud, õppekeskused, partnerorganisatsioonid jt) huvikooliga koostööks, mis annab võimaluse õppida parimatest kodu- ja välismaistest praktikatest. Õppepraktikale soovijad, lõputööde juhendamine, töötajate rotatsioon, mentorlus, personali järelkasvu ettevalmistamine.
- Kooli vilistlaste ja lastevanemate huvi ja toetus koolile.
- Meedia huvi ühiskonnas toimuva vastu, sh puuetega laste toimetulek.
- Keskkonnateadlikkuse kasv, CO² jalajälje vähendamise teadvustamine.

Ohud:

- Tööturul on koolile vajaliku kvalifikatsiooniga inimeste puudus (eripedagoogid, logopeedid, õpetajad).
- Abi vajavate laste arvu kasv, puudulikud ja kahanevad võimalused teenuste saamiseks pärast kooli lõpetamist.
- Kooli positsioneerimine ühiskonnas haridusest sotsiaalvaldkonda.
- Analoogse suunitlusega (era)koolide lisandumine, ebavõrdse konkurentsi kasv koolide vahel.
- Majanduslangus ja julgeolekuriskid, kriiside võimalused.

SWOT-analüüsi tulemustele toetudes koostati TOWS-maatriks, milles tuuakse välja kesksed järeldused kooli olukorra koondhinnangu põhjal.

Välistegurid/ Sisetegurid	Tugevused (S)	Nõrkused (W)
Võimalused (O)	<ul style="list-style-type: none"> • Personali ravi-, waldorf- ja eripedagoogika alaste teadmiste ja oskuste arendamine tööks lastega, kvalifikatsiooninõuete tagamine ja kompetentsikeskuse võimestamine • Aktiivne osalus kodu- ja välismaistes asjakohastes koostöövõrgustikes 	<ul style="list-style-type: none"> • Kooli personalitöö ja juhtimiskompetentside arendamine, töötajate kvalifikatsiooni vastavuse tagamine kehtestatud nõuetele • Kooli maine kujundamine väärt töökohana, töötajate värbamine • Õppijatele osutatavate

	<ul style="list-style-type: none"> • Lisandväärtust loov osalus ühiskondlikes aruteludes ning kooli tegevuste tutvustamine õppe- ja kasvatustöö paremaks korraldamiseks • Koolipidaja, kogukonna ja välisvahendite aktiivne kaasamine kooli arengusse 	teenuste kaasajastamine ja nende õppijakesksemaks muutmine koostöös võrgustiku partneritega <ul style="list-style-type: none"> • Kooli õpikeskkonna parendamine ja selleks vajaliku rahastuse tagamine
Ohud (T)	<ul style="list-style-type: none"> • Kooli kohta teabe kättesaadavuse parandamine ja kooli arengusse panustavate sihtrühmade kasvatamine • Koolis osutatavate teenuste kvaliteedi parendamine ja tarbijaskonna laiendamine • Kooli infosüsteemide ja töötajate IT alase võimekuse parendamine • Kooli kasutada olevate ressursside kulutõhususe suurendamine, energiasäästu ja kliimanetraalsuse saavutamine 	<ul style="list-style-type: none"> • Kooli ruumikitsikuse lahendamiseks ja õpperuumide kaasajastamiseks võimaluste leidmine • Kooli parem positsioneerimine sama spetsiifikaga õppeasutuste hulgas, süstemaatiline kooli maine kujundamine ja aktiivne turundamine • Kriisidega toimetulekuvalmiduse kasvatamine, riskide maandamise meetmete väljatöötamine

SWOT-analüüsi tulemustest suur osa kattub lastevanemate küsitluse ja kooli sisehindamise vahekokkuvõtte järeldustega. Lastevanemad tunnustavad kooli hea õpikeskkonnana. Rõhutati õpetajate ja tugipersonali asjatundlikkust, pikaajalisi kogemusi tööks erivajadustega lastega. Arengukava koostamise käigus lastevanematega läbi viidud fookusgrupi arutelu tulemused kinnitasid kooli pedagoogilise personali ja tugispetsialistide pädevust, mida peetakse suureks konkurentsieeliseks võrreldes teiste analoogiliste koolidega. Lastevanemad usaldavad kooli. Tõdeti, et vaja on tagada personali kvalifikatsiooni vastavus kehtestatud nõuetele. Töötajatele tuleks pakkuda veelgi enam võimalusi teadustegevuseks ja enesearenguks, mis aitaks kaasa kooli kui tunnustatud kompetentsikeskuse arengule, kus töötajad räägivad aktiivselt kaasa haridusteemadel ühiskonnas. Samuti tõstatati personali järelkasvuga seotud teemasid. Oldi arvamusel, et abiõpetajate kvalifikatsioonile tuleks sätestada riiklikud nõuded ja töö keerukusele vastav palgatase.

Kooli füüsilise keskkonna puhul tõdeti ruumikitsikust ja peeti vajalikuks juurdeehitust ning olemasolevate ruumide renoveerimist, sh ventilatsiooni, müra, valgustuse ja juurdepääsuga seotud ruumilahenduste teostamist, et muuta ruumide kasutamine funktsionaalsemaks. Kooliõue kasutusvõimalused peaks olema läbimõeldumad ja turvalisemad (liiklus, mänguväljakud).

Tulenevalt kooli sisehindamise tulemustest, SWOT-analüüsist ja koolipere ja fookusgrupiga peetud arutelude tulemustest sõnastati kooli kolm strateegilist arengusuunda järgmiseks arengukava perioodiks:

1. Õppekava ja ainekavade arendus. Õppekvaliteedi parandamine õppijate vajadustest lähtuvalt. Toimetuleku- ja hooldusõppe vajadusega õpilaste õppetöö osaline korraldamine tasemele vastavates õppegruppides.
2. Kooli personali kvalifikatsiooni tõstmine, nende teadmiste ja oskuste omandamiseks motivatsiooni kasvatamine, personali järelkasvu tagamiseks võimaluste otsimine ning juhtimiskompetentside parendamine.
3. Kooli õpikeskkonna parendamine, kooli rolli kasvatamine ravipedagoogika eestvedajana, riigi ning kooli nähtavamaks muutmine ühiskonnas.

Tartu Maarja Kooli sise- ja väliskeskonna analüüs näitas, et koolil on tugev ja laiapindne võimekus toimetuleku- ja hooldusõppe läbiviimiseks ning õpilaste erivajadusi arvestatavaks õppe- ja kasvatustööks. Koolis tegutsevad lasteaed ja põhikool ning toetavad tugistruktuurid pakuvad tõhusat tuge lastele. Koolil on unikaalne positsioon ja väga hea maine õppimisvõimaluse pakkumisel keskmise, raske ja sügava intellektipuude ning liitpuudega lastele ja noortele kuni täiskasvanuks saamiseni. Oluline on kooli nähtavamaks muutmine ühiskonnas, et tagada järelkasv ja lisaressursside aktiivne kaasamine kooli arengusse.

2. Kooli missioon ja visioon

2.1 Missioon

Igale õpilasele sobiv õpikeskkond, mis toetab lapse arengut, võimete kohast õpiteed ja eluga toimetulekut.

2.2 Visioon

Tartu Maarja Kool on ravi-, waldorf- ja eripedagoogilise lähenemisega jätkusuutlik, õppiv ja ühteheidev organisatsioon. Tunnustatud kompetentsikeskus, kus lapsele pakutakse turvalist ja võimetekohast võimalust arenguks ja õppimiseks ning luuakse eeldusi tema osalemiseks ühiskonnas pärast kooli lõpetamist.

Kooli visiooni elluviimise saavutamise mõõtmiseks koostati seiresüsteem. Selle tarvis sõnastatud mõõdikud jagunevad kaheks: vahetult visiooniga seotud mõõdikuteks ja kooli arendustegevuse tegevuskavas seatud eesmärkide täitmise mõõdikuteks (vt peatükk 3). Visiooni täitmise mõõdikud ja nende baastase 2024 ja sihttase 2029 on toodud alljärgnevas tabelis.

Mõõdik	Baastase 2024	Sihttase 2029
Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate ja pedagoogilise personali osakaal	59 %	85 %
Kooli töötajate rahulolu	75 %	85 %
Kooli lapsevanemate rahulolu	89 %	95 %

3. Kooli arendustegevuse tegevuskava 2024-2029

Kooli arendustegevuse läbiviimiseks jagati eesmärkide saavutamiseks tehtavad tegevused nelja valdkonda (õppe- ja kasvatustöö, eestvedamine ja juhtimine, õppimist ja kasvatamist toetav õpikeskkond ning koostöö huvigruppidega ja ressursside juhtimine), määratleti tegevused ja nende oodatavad tulemused ning lepiti kokku vastutajad ja mõõdikud eesmärkide saavutamise seireks.

Arendustegevuse ülesanded	Oodatavad tulemused	Vastutaja
<p>E 1: Õppekava ja ainekadade arendus. Õppekvaliteedi parandamine õppijate vajadustest lähtuvalt. Toimetuleku- ja hooldusõppe vajadusega õpilaste õppetöö osaline korraldamine tasemele vastavates õppegruppides.</p> <p>Mõõdik: õppija individuaalset arengut toetavad õppekavad, õppija individuaalset arengut kajastavad dokumendid ja vanemate rahulolu</p>		
<p>Valdkond 1: Õppe ja kasvatustöö</p>		
<p>1.1 Õppekava ja ainekadad on kooskõlas riikliku õppekava arendusega ja waldorf-pedagoogika lähtekohtadega, välja on toodud koolis rakendatavad eripärad</p>	<p>Õppekava ja ainekadad on koostatud kooskõlas riikliku õppekavaga ja vastavad õppijate vajadustele</p>	<p>Direktor, Õppenõukogu, kolleegium</p>
<p>1.2 Õpetajate töökavade sisu ja nende koostamise põhimõtete ajakohastamine</p>	<p>Õpetajate töökavad on koostatud vastavalt kehtivatele tavadele, arvestavad kooli eripäraga ja toetavad õppetöö planeerimist ja läbiviimist</p>	<p>Õppekorraldaja, koolipere töötajad</p>
<p>1.3 Võimaluste loomine õpilastele koolis kutse omandamiseks koostöös Tartu Kutsehariduskeskusega</p>	<p>Õpilaste võimetekohane tööalane toimetulek. Suunatud õppe varajane alustamine.</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, õpetajad, lastevanemad</p>
<p>Valdkond 2: Juhtimine ja eestvedamine</p>		
<p>2.1 Õppe- ja kasvatustöö tulemuste hindamine ja soovitude esitamine parendustegevuseks</p>	<p>Töötajad on teadlikud kooli kui terviku eesmärkidest ja arengust, nende ees seisvatest ülesannetest. Õppeaasta lõpus on toimunud eelnenud perioodi tegevuste analüüs ja on esitatud parendusettepanekud uuteks perioodideks</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, õppenõukogu</p>
<p>2.2 Kooliperet ühendavate vabade tegevuste toetamine ja ühisürituste korraldamine (õppereisid, tähtpäevad jms)</p>	<p>On toimunud motiveerivad, harivad ja kooliperet liitvad üritused.</p>	<p>Direktor, kolleegium</p>
<p>2.3 Kooli personali koosseisu ja tööjaotuse asjakohasuse analüüsimine, eesmärgistatud ja paindliku töökorralduse tagamine</p>	<p>Kooli personal on komplekteeritud ja koolipere tööjaotus optimeeritud.</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, kolleegium</p>
<p>2.4 Kooli personalijuhtimise arendamine ja stabiilse asenduste süsteemi väljakujundamine</p>	<p>Personalitöö on sihipärane ja strateegiline. Tagatud on piisava hulga kvalifitseeritud töötajate olemasolu ja läbi mõeldud järelkasvu toetamine. Tööl on korraline asendaja. Kool on nõutud praktikabaas üliõpilastele ja kõigile, kellel on huvi saada õpetajaks (Noored Kooli, Tagasi Kooli jt)</p>	<p>Direktor, kolleegium, õppekorraldaja</p>
<p>Valdkond 3: Õppimist ja kasvatamist toetav õpikeskkond</p>		
<p>3.1 Kooli väärtused on kooliperes kokku lepitud ja kajastuvad kõigis kooli tegevustes</p>	<p>Kooli töötajad lähtuvad tegevustes arengukavas kokkulepitud kooli väärtustest ja kutse-eeskannast</p>	<p>Direktor, kolleegium, töötajad</p>

3.2 Töötajate töö on eesmärgistatud lähtuvalt rollist ja ülesannetest. Töötajad osalevad aktiivselt kooli arendamises.	Toimib meeskonnatöö ja töötajate koosloome.	Direktor, õppekorraldaja, kolleegium
3.3 Õppetöös vajalike õppevahendite soetamine ja kaasaegsete infotehnoloogiliste lahenduste kasutamine õppetöös	Koolil on tänapäevased õppevahendid ja oskused digivahendite kasutamiseks. Stuudiumis on loodud ja kasutusele võetud toimetuleku ja hooldusõppe õplaste teabevajadusele vastavad dokumentide mallid.	Direktor, õppekorraldaja, töötajad
3.4 Keskkonnasäästlike põhimõtete järgimine ja ökoloogilise jalajälje vähendamine (prügi sorteerimine jms) kooli toimimises	Rohelise mõtteviisi järgimine õpilaste ja töötajate igapäevases käitumises ja kooli arendamises, kulude kokkuhoid kadude vähendamise ja taaskasutuse arvelt.	Direktor, õppekorraldaja, töötajad
Valdkond 4: Koostöö huvigruppidega		
4.4. Kooli eestvedaja rolli kasvatamine ravipedagoogika arendamisel ja viljelemisel Eestis	Kool on tunnustatud kompetentsikeskus, kus toimub siseriiklik ja rahvusvaheline koostöö analoogsete koolidega ja teadusarendusasutustega, sh koolitused, õpetajate vahetus jmt vähemalt kaks korda õppeaastas.	Direktor, kolleegium, töötajad

Arendustegevuse ülesanded	Oodatavad tulemused	Vastutaja
E 2. Kooli personali kvalifikatsiooni tõstmine, nende teadmiste ja oskuste omandamiseks motivatsiooni kasvatamine, personali järelkasvu tagamiseks võimaluste otsimine ning juhtimiskompetentside parendamine		
Möödik: töötajate kvalifikatsioon vastab nõuetele, ametikohad on täidetud, koostöövestlused on toimunud, töötajad osalevad kohalike ja vabariiklike erialaorganisatsioonide ja aineühenduste töös ning koolis toimuvad ühisüritused		
Valdkond 1: Õppe ja kasvatustöö		
1.1 Töötajate waldorf- ja ravipedagoogiliste oskuste süvendamine ja praktikas õpitu rakendamine	On toimunud temaatilised sisekoolitused ja on osaletud Tartu Waldorfpedagoogika Seminari poolt korraldatud koolitustel.	Direktor, töötajad
Valdkond 2: Juhtimine ja eestvedamine		
2.1 Kooli juhitakse kaasaegselt, arendatakse järjekindlalt kollegiaalset juhtimist.	Kooli juhtimisstruktuur on asjakohane. Toimib koostöö kooli erinevate allüksuste ja MTÜ Tartu Maarja Tugikeskus vahel. Kasvanud on hoolekogu liikmete aktiivsus ja strateegiline roll kooli arenduses (sh hoolekogu koosolekutel on koos vähemalt kvoorum ja hoolekogu on teinud asjakohaseid ettepanekud kooli töö parendamiseks).	Direktor, õppenõukogu, kolleegium, hoolekogu
2.2. Töötajate vastutus kõikidel tasanditel on määratletud ja kirjeldatud	Kõigil töötajatel on asjakohane ametijuhend, mis on üle vaadatud ja kaasajastatud vähemalt kord arengukavaperioodis.	Direktor, õppekorraldaja, sekretär

töölepingutes ja ametijuhendites ning see toetab põhieesmärkide saavutamist ja põhiprotsesside sidusat toimimist.		
2.3 Kooli sisehindamise läbiviimine ja tulemuste arutelu	Sisehindamine on läbi viidud vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul ja selle käigus on välja selgitatud arendusvaldkonnad ning nendest tulenevad soovitusel vastavalt eelarve võimalustele ellu viidud. Kord õppeaastas on läbi viidud heaolu-uuring nii lastevanemate kui personali hulgas. Selle tulemusi on analüüsitud ning arvestatud üldtööplaani ja teiste strateegiliste dokumentide koostamisel.	Direktor, kolleegium, töörühm
2.4 Töötajate professionaalse enesetäiendamise-süsteemi arendamine, kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate õpetajate motiveerimine omandama vastavat tasemeharidust ja taotlema kutset	Juhtkond toetab ja innustab töötajate enesearengut. Töötajate kvalifikatsiooni-nõuded on täidetud ja vajadusel tagatakse täiendõpe	Direktor, õppekorraldaja, töötajad
2.5 Töögruppide tegevuse toetamine ja arendamine, mis toetab õpetaja valikuvabadust, otsustusõigust ja vastutust	Moodustatud on kooli arengut toetavad vajaduspõhised töögrupid, nende töö on eesmärgistatud ja koordineeritud.	Direktor, kolleegium
2.6 Töö- ja palgakorralduse kaasajastamine	Palgajuhend on uuendatud.	Direktor
2.7 Kooli personali koosseisu ja tööjaotuse asjakohasuse analüüsimine, eesmärgistatud ja paindliku töökorralduse tagamine	Kooli personal on komplekteeritud ja koolipere tööjaotus optimeeritud.	Direktor, õppekorraldaja, kolleegium
2.8 Koostöövestluste iga-aastane läbiviimine töötajatega	Töötajatega on toimunud vähemalt kord aastas koostöövestlus, mille käigus on analüüsitud tööülesannete täitmist ja personaalseid arenguvajadusi.	Direktor, õppekorraldaja, õppenõustaja
Valdkond 3: Õppimist ja kasvatamist toetav õpikeskkond		
3.1. Õpikeskkonna kvaliteedi kaardistamine ja kooli töökeskkonna parandamine õppija- ja töötajasõbralikumaks ning turvalisemaks	Töökeskkond on vastavalt võimalustele kaasajastatud, funktsionaalne ja ressursitõhus. Lasteaia rühmadel on ühised ja kaasajastatud ruumid.	Direktor
3.2 Töötajate digioskuste arendamine	Töötajad on osalenud vajaduspõhistel koolitustel ja kasutavad teadlikult parimaid digivõimalusi õppe- ja kasvatustöös	Direktor, õppekorraldaja, töötajad
3.3 Töötajate iga-aastane tunnustamine	On valitud kooli „Aasta tegu“ ja esitatud nominendid aasta haridustöötajate konkursile. Eelarveliste vahendite olemasolul on makstud tulemustasu.	Direktor, õppekorraldaja, kolleegium

Arendustegevuse ülesanded	Oodatavad tulemused	Vastutaja
<p>E: 3 Kooli õpikeskkonna parendamine ja kooli nähtavamaks muutmine ühiskonnas. Koolile täiendavate ruumilahenduste leidmine, vähendamaks klasside ülerahvastatust ja loomaks ruumikasutuse paremat funktsionaalsust.</p> <p>Möödik: Vanemate ja töötajate rahulolu keskkonnaga. Kooli kajastatuse arv meedias, laste ja töötajate osalemine maakondlikes ja vabariiklikes organisatsioonides ja üritustel.</p>		
<p>Valdkond 1: Õppe ja kasvatustöö</p>		
<p>11. Koolituste ühine korraldamine teiste sarnaste koolidega (toimetuleku- ja hoolduskoolide õppepäevad, koostöö erivajadustega lapsi õpetavate koolidega Eestist ja välismaalt)</p>	<p>Töötajate erialased teadmised ja oskused on kasvanud. Toimub tihe koostöö erivajadusega laste koolidega (Karolini Kool, Tartu Herbert Masingu Kool, Hilariuse Kool, Helsingi Marjatta Kool). On esitatud ERASMUS+ projektitaotlus.</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, töötajad</p>
<p>1.2. Koostöö erinevate eluvaldkondade ja organisatsioonide esindajatega, et pakkuda õpilastele kooliväliselt erinevaid teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Kool on esitanud projektitaotlused ja nende finantseerimisel osalenud õppekäikudel (KIK, PRIA) ning kasutanud ära Kultuurirahitusa võimalused. Kord õppeaastas on toimunud ühisüritus SA-ga Maarja Küla, et tagada kooli lõpetajate parem toimetulek.</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, töötajad</p>
<p>Valdkond 2: Juhtimine ja eestvedamine</p>		
<p>2.1 Koostöö tugevdamine Tartu linnavalitsuse sotsiaalosakonna töötajatega</p>	<p>Koostöös pakutakse õpilastele erinevaid asjakohaseid teenuseid (nt lapsehoiu- ja transporditeenus).</p>	<p>Direktor, õppekorraldaja, HEVKO</p>
<p>2.2 Kooli finantsvõimekuse kasvatamine läbi täiendavate rahaliste vahendite hankimise (sponsorlus, projektides osalemine jms)</p>	<p>Kool teavitab lapsevanemaid, koostööpartnereid, võimalikke annetajaid kooli arengutest ja konkreetsetest toetusvajadustest. Kool osaleb sobivate meetmete avanemisel läbi linnavalitsuse taotlustega EL struktuurivahendite projektivoorudes ja siseriiklikes rahastusvõimalustes.</p>	<p>Direktor, kolleegium, töötajad</p>
<p>Valdkond 3: Õppimist ja kasvatamist toetav õpikeskkond</p>		
<p>3.1 Turvalisuse ja tööohutuse tagamine õppe- ja kasvatusprotsessis,</p>	<p>Riske analüüsitakse pidevalt, on koostatud tegevuskava riskide maandamiseks ja kehtestatud HOLP plaan.</p>	<p>Direktor, kolleegium, töötajad</p>
<p>3.2 Töötajate vaimset ja füüsilist tervist toetava keskkonna tagamine</p>	<p>Töötajad on läbinud kontrolli töötervishoiu arsti juures ja selle käigust tehtud soovitusi arvestatakse kooli keskkonna kohandamisel ja töötajate tervise edendamisel.</p>	<p>Direktor, kolleegium, töötajad</p>
<p>3.3 Hoolekogu töö arendamine</p>	<p>Hoolekogu on valitud, koosolekud toimunud vastavalt plaanile ja tehtud on ettepanekuid koolitöö parendamiseks.</p>	<p>Direktor</p>
<p>Valdkond 4: Koostöö huvigruppidega</p>		
<p>4.1 Kooli visuaalse identiteedi arendamine</p>	<p>Kooli logo ja visuaalset identiteeti kasutatakse avalikus ruumis ja kooli tutvustamisel meediakanalites</p>	<p>Direktor, kolleegium,</p>

	laialdasemalt.	töötajad
4.2 Kooli kodulehe ja FB ajakohastamine, kord aastas koolilehe väljaandmine	Koolil on atraktiivne meediakanal koolipere tegevuste kajastamiseks ja lastevanematega suhtlemiseks. Vähemalt kord õppeaastas on välja antud kooli leht.	Direktor, kolleegium, töötajad
4.3 Regulaarsete kohtumiste läbiviimine lapsevanemate ja kooli vilistlastega	Koolil on head suhted lastevanemate ja vilistlastega. Vähemalt üks kord aastas on toimunud lastevanemate üldkoosolek, neli korda aastas hoolekogu koosolek ja üks kord aastas vilistlasõhtu.	Direktor, kolleegium, töötajad
4.4 Kooli kompetentsikeskuse teenuste arendamine, teenuste tutvustamine lasteaedadele ja koolidele, viimastega koostöö arendamine	Kompetentsikeskus on Tartu linnas tunnustatud koostööpartner, kes pakub asjatundlikku nõustamist ja tuge ning on korraldanud vähemalt kaks koolitust aastas.	Direktor, õppenõustaja
4.5 Rahvusvahelisel ravipedagoogika ja sotsiaalteraapia konverentsil osalemine Goetheanumis ja sealt saadava teadmise jagamine.	Vähemalt üks kooli esindaja on konverentsil osalenud.	Direktor, kolleegium

4. Arengukava seire ja ajakohastamine

Tartu Maarja Kooli arengukava elluviimist ja täitmise seiret korraldab kooli administratsioon kaasates tööpere ja asjakohased partnerid. Kooli direktor kutsub kokku vastava töögrupi. Kooli arengukava perioodil koostatakse vähemalt üks kord sisehindamisaruanne. Sisehindamise käigus analüüsitakse kooli õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust, selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad. Sisehindamise tulemusi kasutatakse kooli üldtööplaani koostamisel ja arengukava uuendamisel ning seda arutatakse kooli hoolekogus ja õppenõukogus. Arengukava täitmiseks koostatakse igaks õppeaastaks kooli üldtööplaan ja õppeaasta lõpus aruanne, mida analüüsitakse õppeaasta viimases õppenõukogus.

Arengukava ja selles tehtud muudatused kinnitab Tartu Linnavalitsus.